

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De sacramento eucharistiae. Et audienda missa

Gansfort, Johannes

[S.l.], [ca. 1527]

De incarnatione verbi

[urn:nbn:de:bsz:31-291047](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-291047)

DE INCARNATIONE VERBI

De incarnatione verbi, dulcis tractatio eiusdem generabilis Magistri Vvelfeli.

190
Ilius datus est nobis. Datus non so-
lum nobis, sed & traditus pro no-
bis. Totus nobis datus, totus in no-
stros vsus expensus, uniuersa opera
sua operat⁹ est nobis, uniuersum
laborem suum sudauit nobis, uni-
uersam suam seruitutē seruauit no-
bis. Natus nobis, ut xit nobis, no-
bis passus est, nobis mortuus nobis resurrexit. Pro nobis
sacerdos, nostra hostia, nostra uictima, nostrū sacrificiū,
nostrum fuit pacificum, nostrum holocaustum. De te er-
go domine Iesu suppleo, quod min⁹ habeo de meo. Imo
totum sol⁹ de tuo, quia nihil habeo de meo. O mirabilis
solutio, qua & debitor plene & soluitur a debito, & ta-
men penitus pauper est. Amabilis perinde solutio non
minus quam mirabilis, qua capitis reus redit in gratiam
& qui ceruicem debebat, recipitur in amplexus, gladius
in osculum cōmutatur. Quid retribuam tibi domine Ie-
su, pro hoc tuo tam fido interuentur? Quid retribuam
patri tuo, qui te mandauit, tradidit, dereliquit, misit, ut
suscitares nos a morte, sanares a morbis, quæreres abie-
ctos, sub prauaricationem uenditos redimeres, solueres
uinctos, eriperes captiuos, errantes reduceres, saluares pe-
ditos, mundares sordidos, iacentes sublimares: Quid re-
tribuam iacens sordidus uenditus in peccatis, uinct⁹ in
mendicitate & ferro, alienatus a uita damnatus in ira, p-
ditus in miseria. Quid retribuam cuius totum quod
possideo possum & sum illius a quo est. Cui neq; re-
tribuere possim, quod non suum est, quod non ab illo
est, aut quod non ille donauit. Heu mihi, Ingratum esse

DE INCARNATIONE

non licet. Omnis modis gratias agere oportet, & æquum
 reddere, uel minima ex parte impossibile est. Ego enim
 & anima mea tua sunt domine Iesu, uel im nolim gratis
 hæc accepi, irrecompensabiliter hæc possideo. Et ingratum
 ista possidere prorsus sacrilegium. Quomodo igitur
 gratus ero qui immensum debitor sum, & profuse ge-
 nus, nisi recognoscendo confitendo, in illum, a quo est,
 referendo, admirando, amando, laudando, glorificando,
 dulciter gustando quoniam suauis est dominus. Sed ad
 hæc quis idoneus, quis sufficiens? Nemo sane, nisi quem
 elegerit & assumpserit, uixerit & sanctificauerit & in-
 habitare fecerit in atrijs domus suæ, & dignum habuerit
 fungi sacerdotio in nomine ipsius, offerre illi incensum
 dignum. Et quo dignificante, nisi spiritu filij. Profecto
 quos ante uenditos, abiectos, uinctos, perditos, corrup-
 tos, mortuos lugebamus, iam nunc nulla satis dignitate
 sublimare & beatificare possumus. Filij dei sunt qui spi-
 ritum filij acceperunt, quos pater tanto dono sui spiritus
 adoptauit. In illo spiritu possunt, quicquid posse debe-
 bunt. In illo & per illum perfecti erunt, per spiri-
 tum patris & filij dei uniuersam uoluntatem patris & fra-
 tris exequentur, integris partibus in uis dei deum sequen-
 tes. Dij facti diuinum expedient officium, non tam ipsi quàm
 spiritus dei in ipsis. Quare tristis es anima mea quare con-
 turbas me, tamquam perpetuo futurum me deo meo in officio
 sum debitorem sterilem colonum inexplicabiliter obli-
 gandum? Spera in deum, specta, speculari, considera, de-
 sidera, expecta patienter fer, consolare, & gaude interim
 in spe, nihil ueraris, uides quia factum est. Fuit enim dies
 in qua multo maximam partem debitorum tuorum cre-
 ditor tuus dimisit, chirographum deleuit, leges soluit ri-
 gorem æquitatis relaxauit. Et nunc adest dies quo non
 solum dimittit, sed quo securior sis, etiã soluat, exoluat

VERBI

& persolvat deus tuus spiritus patris tui creditoris, spiri-
 tus filij fratris tui benefactoris. Spiritus enim ipse inter-
 pellat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Et quo nul-
 lus pusillanimitati tuæ uerecundiæ tuæ scrupulus relin-
 quatur, aderit dies ille, & certus & citus aderit, quando
 in lumine vultus dei, uidebis lumen & per spiritum ad-
 herens deo, unus spiritus fias cum deo, & tu iam deus fa-
 ctus diuina facultate, reddes deo uota tua, placebunt sa-
 crificia tua, placebunt sublimatori tuo regna tua, place-
 bunt amanti tuo oscula tua. Tunc mirabitur & dilata-
 bitur, tunc gaudebit & affluet cor tuum. O beatū diem
illum, cum non diligam sed amabo, cū amabo sed corde
totus, tota anima, toto spiritu amabo. Neq; id satis erit
 quod uere amabo & sincere, & q; mere amabo, sed ner-
 uos & uires amoris tunc mihi incomprehensibiliter ad-
 augebit, mihi natus, mihi datus, ut sic amor meus ultra
 omnem hunc nostrum amorem, quantum distat celum
 a terra, quantum sintilla distat a sole & a celo, quantum a-
 granum sinapis ab orbe celi empirei. Et sic aucto & in-
 censo amore meo, queram, esuriam, sitiam, estuans & ar-
 dens deum meum, ubi uoti compos apprehendero ac te-
 nuero, quis meam beatitudinem explicet, quis nisi pari-
 bus uotis flagrans compræhendet. Bene igitur & uere
 beatum diem illum. Sicut enim ocul⁹ non uidit & sicut
 auris non audiuit, nec in cor hominis illa illius diei bea-
 titudo non ascendit, ita neq; cor hominis illam amoris
 magnitudinem tantæ beatitudini congruam & necessa-
 riam comprehendit. Impossibile quanq; beate regnare,
 nisi beate gaudentem. Impossibile beatifice gaudere, nisi
 beatifice portientem. Impossibile beatifice potiri, nisi nō
 dico magnifice, non dico granditer, sed ingenter aman-
 tem. Amoris enim semper mensura felicitis gaudij bea-
 titudinem indiuidue metitur & comatur.

i ij

DE INCARNATIONE

Vere nuptialem diem quando sterile hoc nostrum uir-
gineum prorsus a se infecundum, ad conceptum & par-
tum ab illo incomprehensibilis amoris igne incendetur,
& illius amore incalescens inflammabitur ad amplexum
adherentem donec duo fiant in carne illa una plena gra-
tia & ueritatis. Quando de plenitudine thesaurorum sa-
pientia gloria & amoris eius in latitudine, altitudine,
magnitudine, undique hauriam, donec formetur ipse in
me, totus mentem, totus intelligentiam, totus uolunta-
tem possideat. Nihil cogitem, nihil estimem, nihil cupiam
nisi ipsum. Sol⁹ ipse gaudia mea sit, sol⁹ ipse gloria mea
gaudens, ipse gloriosus, ipse beatus, ipse gaudium gloria
& beatitudo mea erit, & gloriosum regnum suum uidere
plenum & gaudiosum regnum erit mihi. Et regnum qua-
le? Chaldeorum, Persarum, Macedonum, Romanorum reg-
nantium insipientia. Non cognouit sub celo quia & ce-
li ipsi qui nunc sunt illi regno indigni sunt, quo usque mag-
no impetu transeuntes dissoluentur ardentes, & ad futu-
ram regni illius iusticiam digni renouentur suscipienda.
O uere felices illas nuptias, quae regnum non tam affe-
runt quam pariunt, neque tam pariunt quam sunt. Iam liquet & istud
quid patet quam solidum uerbum sit. Qui adheret deo unus
spiritus cum deo fit. O interim adhaerere deo puero mihi
nato, saltem qui sensu necessario puer sum, interim etiam
malicia puer sum. Sed quis me debetur plagam uulneris
mei? Conspicienti mihi ubi sum, quo proiectus, ubi iaceam
in cordibus putrescens uelut iumenta in stercore suo.
Quis lauabit sordes meas, quis absterget saniem vulne-
rum meorum, quis mundabit me a putredine mea sor-
dentium stercore meorum, nisi puer hic natus mihi
qui diuino consilio, uirgineo ministerio pannis in uo-
lutus, in praesepe reclinatus est? Quid quae uirgo di-
uinitus fecundata, diuinitus mater facta, quid istud com-

VERBI

filij tui ut quem nobis natum nobis datum peperisti,
 mox in praesepio reclinare. Ergo ne sumētis qui in ster
 core suo computruerunt natū ac datū censes: haud quāq̄
 crediderim te uirginem prudentissimam imo sapientissi
 mam diuine uoluntatis ignarā, diuino consilio destitu
 tam, temere quicq̄ ne grande hoc ministerium fecisse ua
 cuū sacramēto. Sane ut magis nouerim q̄a mihi nat⁹ q̄a
 mihi datus, eaten⁹ mihi dat⁹, ut etiā putridas mei stabuli
 sordes non horrescat. Ad illas abstergendas uenit in sta
 bulum iumentorum. Propter hoc uirgo mater paternae
 uoluntatis non ignara, pannis inuolutum iumentis no
 bis adhuc & sordidis reclinauit in praesepio ut in ediam
 nostram ipse fenum factus pascat, ut sordes abstergat,
 ut stoliditatem auferat, ut in filios commutet, ut ex fauo
 lac nobis fiat, demū panis nobis & solidus cibus futurus,
 postea exaltatus a terra in signum sublimis & inestima
 bilis amoris in monte illo excelsio in uertice montiū ele
 uato, super omnes cōuiuuium fiet pinguium & medulla
 torum amorum conuiuuium uindemię defecata inebria
 antis & incendētis in amorem. O me beatum si filius
 nunc mihi datus in fenum in stabulo, ullo unq̄ die mihi
 conuiuuium fiat in monte, conuiuuium pinguium medul
 latorum & uindemię defecata. O uirgo mater quae re
 clinasti nobis in praesepio, fiat tuo pio interuētū lac no
 bis, fiat paruulus, ut aliquando panis & solidus cibus fie
 ri digner. Q̄d ubi donatū fuerit, cōfortatis dabit esuri
 re & sitire cōuiuuiū pinguioris & medullati amoris cōui
 uū purissime uindemię. Tu mater igitur omnium fili
 orum dei. Quia enim illum tibi donauit in filios: Tu ma
ter Ioanni discipulo quem diligebat Iesus, mater donata
es omnibus fratribus eius cruci affantibus crucifixum

DE INCARNATIONE VERBI

filium tuum a mantibus. Neq; solis amantibus eū data mater es sicut nec solius illius mater es. Venit ille non solos homines, uerum homines & iumenta saluare, qui panis non solum, sed & fenum factus est. O tu genimen mihi genitum. O fenum productum nobis in montibus & altissimo monte super omnes colles Cherubin & Seraphin & monte domus dei eleuato super omnes colles, pasce iumenta insipientia. O pabulum brutis, annona saginatis, panis hominibus, edulium debilibus, pulmentarium delicatis, ferculum honoratis, conuiuium amicis, epulum celebribus, sacrificium sacerdotib⁹, omnib⁹ omnia factus, qui pro nobis e celo datus es panis uiuus uerbum caro factus, & fenum & granum frumenti & esca pullis coruorum inuocantibus eum. Tu pasce, refice, gustandum te prebe, facia, inebria, adauge, robor, sagina, impingua, delecta, confirma, cōsolida, & interim gradatim ad amorem illum perduc, quo nō iam fenum & pabulum, sed panis angelorum mihi fias, quando transiens ministrans nouum pasca tecum impleam in regno tuo.

A M E N.

F I N I S

¶ Sequuntur quædam a Calcographo annexa.

Hieronimus.

¶ Hoc solum in præsentī seculo habem⁹ bonum, si uescamur carne eius & cruorem potemus, non solum in misterio, sed etiam in scripturarum lectiōe, uerus cibus & potus, qui ex uerbo dei est, scientia scripturarum est.

Idem.

¶ Qui ista præsentia amant, persequuntur sanctam ecclesiam, id est, illos qui celestia diligunt.